

Migrationsverket

Samverkan kring studerandeprocessen: Att motverka missbruk och förenkla för seriösa studenter - Lägesrapport

MARKUS FILIPSSON 2024-09-30

Migrationsverket

Aktuellt

VAD HÄNDER PÅ MIGRATIONSVERKET OCH I OMVÄRLDEN?

Aktuellt

Pilot gällande passkontroll på distans för viseringsfria

Migrationsverket har under 2024 börjat erbjuda kontroll av pass på distans för viseringsfria sökande från vissa länder och territorier. Piloten är på väg att avslutas och övergå till ordinarie verksamhet, med målet att i framtiden kunna erbjuda kontroll av pass på distans för sökande från alla viseringsfria länder.

Överenskommelse om samverkan avseende avbrottsrapportering och möjlighet till tvååriga uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning

Migrationsverket har skrivit en överenskommelse med 34 svenska lärosäten gällande komplett avbrottsrapportering och längre tillstånd för studenter. Det är fortsatt möjligt att skriva en överenskommelse gällande detta.

Färre utredningar av studieavsikt under 2024

Inför höstterminen 2022 genomförde Migrationsverket en utredningsinsats i Islamabad. Insatsen hade som mål att säkerställa att rätt sökande får uppehållstillstånd för studier.

Migrationsverket utökade inför höstterminen 2023 antalet utredningar för sökande med upptagningsområde Abuja (Ghana, Kamerun och Nigeria). Utredningar kan handla om muntlig intervju eller kontroll av handlingar.

Under 2024 har ingen sådan insats genomförts. Vidare har Migrationsverket i samarbete med deltagare från arbetsgruppen under samverkansgrupp SUHF – Migrationsverket genomfört förändringar när det gäller Migrationsverkets interna hantering av muntlig utredning av studieavsikt, vilket förväntas ha lett till ett minskat antal utredningar.

Svårigheter i Islamabad från höstterminen 2023 gäller fortsatt

- Ambassaden är fortsatt öppen men kan för närvarande inte ta emot utomstående besökare
- Ambassaden kan inte ta emot pakistanska medborgare som sökt uppehållstillstånd för studier för intervju, biometriupptagning, passkontroll eller utlämning av uppehållstillståndskort. De hänvisas istället till Addis Abeba, Etiopien
- Ambassaden kan inte besvara individuella epostförfrågningar i migrationsärenden. Vid eventuella frågor kontakta Migrationsverket
- Eventuella uppdateringar publiceras på swedenabroad.se och migrationsverket.se

Pilot gällande passkontroll på distans för viseringsfria

- Lanseringen genomfördes 09.00 onsdag 29 maj 2024. Piloten innebär att sökande av uppehållstillstånd för studier eller arbetstillstånd automatiskt erbjuds att göra digital passkontroll vid uppstart av ärendet i Migrationsverkets ärendehanteringssystem. *Man kan också få ett nytt erbjudande om det skulle behövas.* Detta under förutsättning att de kommer från något av de 22 viseringsfria länder och territorium som stöds

Albanien
Argentina
Australien
Bosnien och Hercegovina
Brasilien
Chile
Colombia
Georgien
Japan
Kanada
Malaysia
Mexiko
Nordmakedonien
Nya Zeeland
Peru
Serbien
Singapore
Storbritannien
Sydkorea
Taiwan
Ukraina
USA

Genomförd digital passkontroll av erbjudna				
Månad	Arbetstillstånd		Studerande	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Jun	1189	51%	1170	56%
Jul	527	49%	196	55%
Aug	596	61%	145	75%
Sep	434	54%	61	66%

Pilot gällande passkontroll på distans för viseringsfria

Resultat för de 100 första dagarna

Sparade resekilometer, lågt räknat*

1 680 000 km för 2100 sökande i utlandet

52 000 km för 1800 sökande i Sverige

1 732 000 km totalt, eller **43** varv runt jorden

* Baseras på avståndet mellan bostadsort och angiven ambassad i ansökan, eller närmaste servicecenter i Sverige. Samtliga fall där landet för ambassaden och boendelandet skiljer sig åt exkluderats, med undantag för Nya Zeeland, Taiwan, Albanien och Georgien.

Endast grupper där samtliga sökande har genomfört digital passkontroll har räknats med.

Migrationsverket

Statistik 2024-08-30

HUR HAR DET GÅTT FÖR MIGRATIONSVERKET HITTILLS I ÅR?

Handläggningstider avgjorda ärenden (dagar)

Ansökningskäl - Högre utbildning

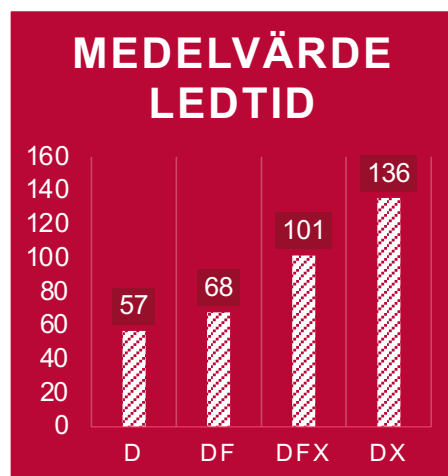
D – Förstagångsansökan grundnivå och avancerad nivå

DF – Förstagångsansökan forskarnivå

DFX – Förlängningsansökan forskarnivå

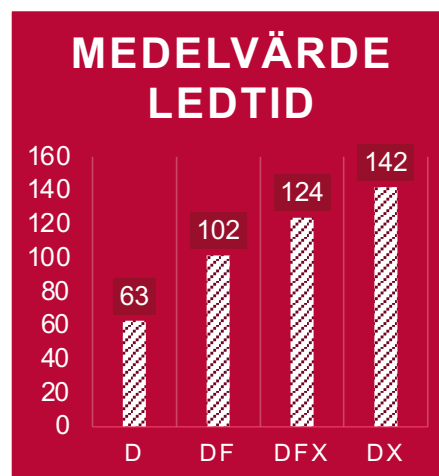
DX – Förlängningsansökan grundnivå och avancerad nivå

2022

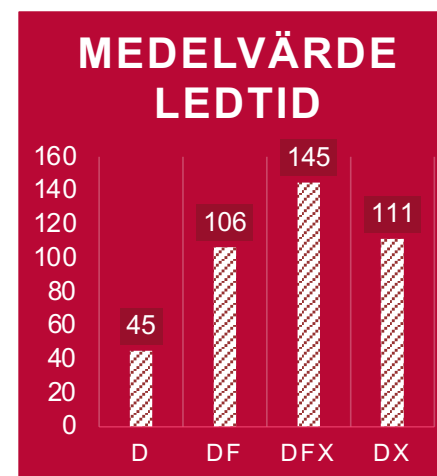
Januari – december

2023

Januari – december

2024

Januari – augusti

Handläggningstider alla ansökningskäl inom studerandeprocessen

2023

Januari – december

Förstagångsansökningar

Tid till beslut medelvärde – 94 dagar

Tid till beslut median – 68 dagar

Förlängningsansökningar

Tid till beslut medelvärde – 147 dagar

Tid till beslut median – 122 dagar

2024

Januari – augusti

Förstagångsansökningar

Tid till beslut medelvärde – 68 dagar

Tid till beslut median – 44 dagar

Förlängningsansökningar

Tid till beslut medelvärde – 134 dagar

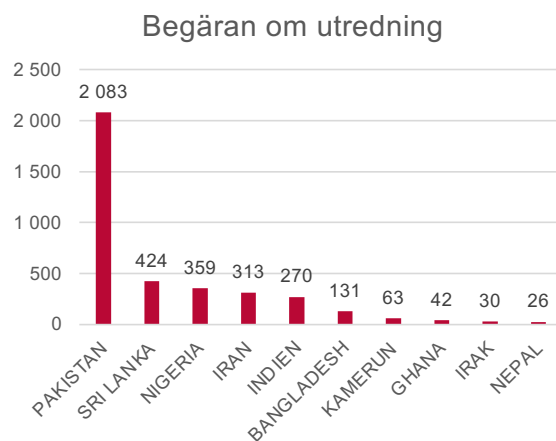
Tid till beslut median – 103 dagar

Muntliga utredningar förstagångsansökan studier på grundnivå och avancerad nivå

2022

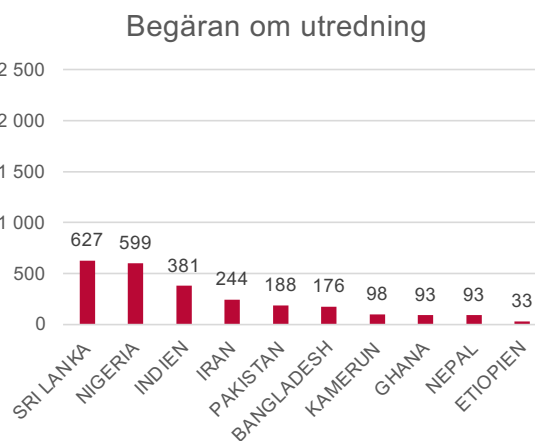
Januari – december

Totalt: 3 667 st

2023

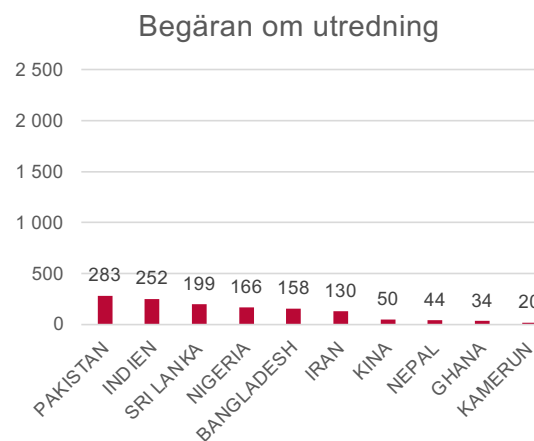
Januari – december

Totalt: 2 477 st

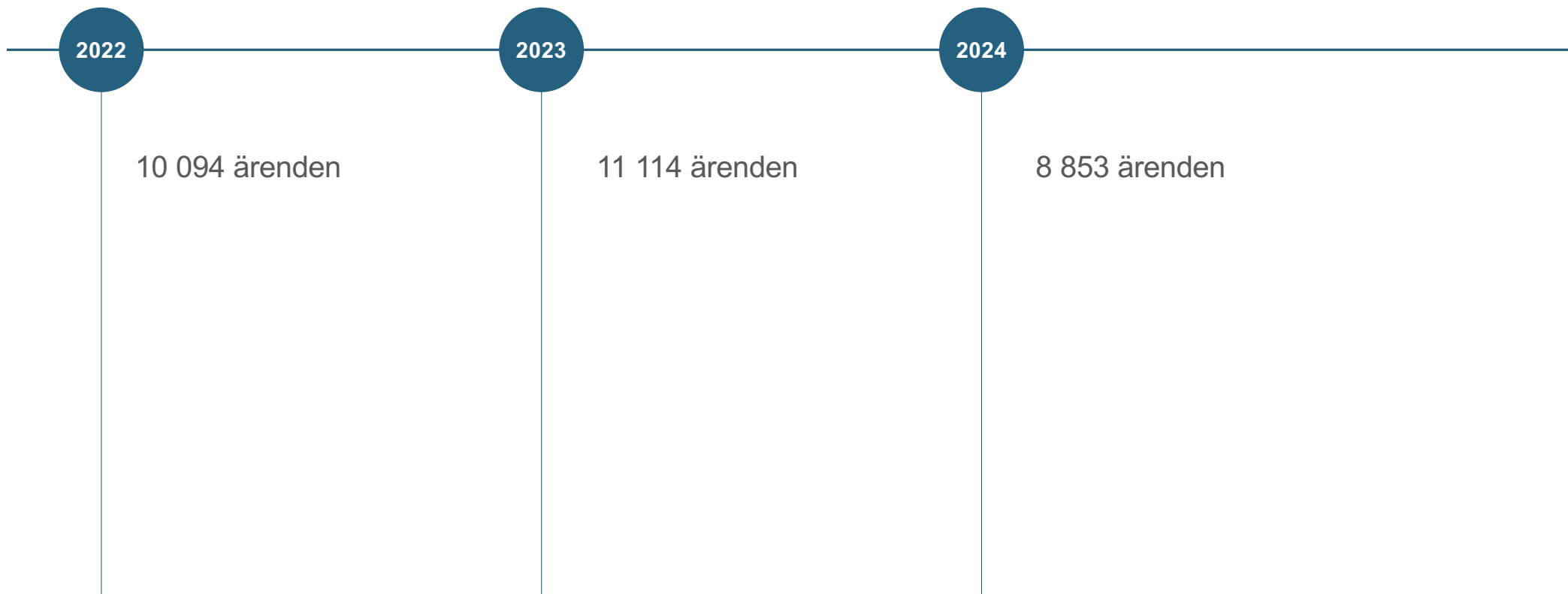
2024

Januari – augusti

Totalt: 1 225 st

Öppna ärenden slutet på augusti - alla ansökningsskäl inom studerandeprocessen

Varför har det gått bättre för vissa grupper

Under 2024 har Migrationsverkets handläggning av ärenden gällande uppehållstillstånd för studier på grundnivå och avancerad nivå gått bättre i jämförelse med föregående år. Det finns ett antal faktorer som har förväntas ha bidragit till detta:

- Förändrad kompetens och hantering vid screening av ärenden inom operativ verksamhet
- Lägre balans i ingången av 2024 bland annat på grund av avarbetningsinsatser under hösten 2023
- Färre muntliga utredningar (inkomna ärenden ligger på samma nivå som förra året)

Men det finns såklart andra orsaker som också påverkar. Inte minst de åtgärder som genomförs inom ramen för samarbetet i Samverkansgruppen SUHF – Migrationsverket

Vision för delprocess Att studera i Sverige – Migrationsverket

- Vi ska bidra till ett konkurrenskraftigt Sverige som kunskapsnation
- En process utan missbruk av uppehållstillstånd
- En attraktiv process att arbeta i för berörd personal
- Alla sökande av ett första tillstånd för studier ska få förutsättning att komma till terminsstart om de uppfyller villkoren

Migrationsverket

Samverkansgrupp SUHF – Migrationsverket

VAD GÖR VI TILLSAMMANS?

Samverkansgruppens uppdrag

”...samarbeta kring

åtgärder för att göra det så smidigt och enkelt som möjligt för den som har avsikt att studera och behöver uppehållstillstånd för studier,

samt kring åtgärder för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning.”

”...verka för att principiella frågor gällande forskare omhändertas.”

Insamling och prioritering av åtgärder

För att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier i Sverige och förenkla för seriösa studenter så har vi samlat in ett stort antal förslag på åtgärder genom åren, men också i arbetet i Samverkansgruppen. Dessa **förslag på åtgärder har i Samverkansgruppen tillsammans med SI och UHR analyserats och prioriterats**. Detta arbete **påbörjades i mitten på maj 2023**.

Förslagen utgör grunden för vårt gemensamma arbete och utgjorde grunden för hanteringen av uppdraget som tilldelats Migrationsverket via regleringsbrev.

Prioriteringen skedde genom att bedöma effekt samt genomförbarhet. Föreslagna åtgärder med stor effekt och hög genomförbarhet fick högsta prioritet, men även åtgärder med låg effekt och hög genomförbarhet har tagits vidare i Samverkansgruppens fortsatta arbete. Viktigt i sammanhanget är att Samverkansgruppen inte tagit ställning till förslagen, utan arbetat med varje förslag förutsättningslöst.

Exempel på genomförda åtgärder

- En åtgärd som genomfördes innan Samverkansgruppen påbörjade sitt arbete, men som kan ha haft påverkan på uppdraget är ett utökat språkkrav i engelska som beslutats av SUHF. Det utökade språkkravet gäller medborgare i alla länder och infördes från och med vårterminen 2024
- Som en del i arbetet genomförde Samverkansgruppen 18 september 2023 en konferens med representanter för bland annat Sveriges lärosäten, Gränspolisens etc. Dels för att skapa samsyn kring uppdraget, men också för att skapa samsyn i problematiken kring missbruk av uppehållstillstånd för studier i Sverige
- Samverkansgruppen har också i samarbete med SI och UHR uppdaterat en samverkansmodell för Studerandeprocessen
- Större precision i handläggning på Migrationsverket gällande utredning av studieavsikt kontra kontroll av handlingar
- Revidering av Migrationsverkets indikatorer för utredning av studieavsikt
- Viktning av studieavsiktsindikatorer för utredning av studieavsikt
- Praxisändring på Migrationsverket med en striktare bedömning gällande vad som kan medge undantag från kravet på godtagbara framsteg i studierna
- Överenskommelser mellan Migrationsverket och Sveriges lärosäten om samverkan avseende avbrottsrapportering och möjlighet till tvååriga uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning
- Input till UKÄ gällande möjlig förordningsändring för lärosätenas ansvar att rapportera avbrott i studier som kan påverka uppehållstillståndet (förordning [1993:1153]) samt hur gruppen studieavgiftsskyldiga studenter kan följas från ansökan om antagning till examen via regelbunden statistik eller i särskilda uppföljningar

Exempel på genomförda åtgärder (fortsättning)

- Ändrad praxis angående kravet på heltidsstudier vid utlandsvistelser som en del av studierna
- Start- och slutdatum för hela utbildningstillfället för samtliga utbildningar/lärosäten tillgängliga för Migrationsverket via Ladoksystemet
- Godkännande av antagningsbeslut med återkallelseförbehåll och svenska lärosätens digitala examensbevis
- Utveckling av återkoppling på muntlig utredning mellan handläggande enhet på Migrationsverket och utlandsmyndighet
- Migrationsverket har under 2023 genomfört en tematisk kvalitetsuppföljning av ärenden om uppehållstillstånd för studier

Avslutade åtgärder utan genomförande:

- Utredda möjlighet till förenkling av kravet på försörjning för viseringsfria medborgare (kräver författningsändring)
- Utredda möjlighet till beviljande av uppehållstillstånd för att söka arbete efter slutförda studier/forskning i samband med beviljande av uppehållstillstånd för studier (kräver författningsändring)
- Se över möjlighet att flytta hanteringen av forskare till delprocess Att studera i Sverige (forskare numera Kategori A)
- Tematiska uppföljningar av lärosätenas avbrottsrapportering till Migrationsverket (inte aktuell i och med överenskommelserna)

Större åtgärder som förväntas avslutas i närtid

- **Sammanställning av genomförda åtgärder på lärosäten för att motverka missbruk**
Samverkansgruppen har tagit in och sammanställt en lista på åtgärder som man har genomfört, planerar att genomföra eller har föreslagit ska genomföras vid lärosätena för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier. Denna lista har överlämnats till SUHF för bearbetning. Målet är att från Samverkansgruppen kunna presentera ett paket som beskriver potentiella åtgärder och den förväntade effekten av dem, samt följer upp genomförda åtgärder för en sammanställning.
- **Strukturering av informationsöverföring mellan aktörer i processen**
Ett av de kända hindren i Studerandeprocessen är att aktörerna i Studerandeprocessen inte kommunicerar effektivt samt att vi som aktörer i processen inte har en överblick över vilken information som hanteras mellan vilka aktörer. Det gäller främst kommunikationen mellan Migrationsverket, sökande och lärosätena, men andra aktörer av intresse är UHR, Skatteverket, Försäkringskassan och Polismyndigheten. Målet med denna åtgärd är att kartlägga hur informationsöverföringen ser ut oss aktörer emellan, inkludera den sökande, förbättra den och även visualisera den.

Se nästa sida för exempel på vad vi utgått ifrån

Exempel på fortsatt arbete efter den 1 april 2024

Arbetet med att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier kommer att fortsätta.

Det kommer alltid att finnas ett behov av att bevaka och hantera denna fråga. Detta kommer till åtminstone den 31 december 2025 till stor del att göras inom Samverkansgruppen. Det kan därför vara av intresse att lista de åtgärder som har prioriterats och påbörjats, men som ännu inte är genomförda. Detta är inte en uttömmande lista. Observera att denna lista också innehåller åtgärder för att underlätta för seriösa studenter:

- Konferens 2024-09-30 (<https://suhf.se/aktiviteter/samverkanskonferens-suhf-migrationsverket-2024/>)
- Förenklad delgivning för studerandeärenden
- Rättsliga åtgärder mot personer som lämnar in falska handlingar
- Översyn av meritgranskning på UHR
- Översyn av agentavtal på lärosätena
- Översyn av lärosätesindelningen på Migrationsverket (till viss del genomförd)
- Översyn av antagningsprocessen för de studenter som ansöker om antagning inför vårterminen
- Automatisk D-visering vid beviljat uppehållstillstånd
- Snabbare hantering av uppehållstillståndskort under högsäsong
- Utveckla Migrationsverkets e-tjänster och omstrukturera externwebben för att öka andelen kompletta ansökningar
- Tidigarelagd antagningsprocess inför höstterminen
- Certifierade nomineringsprocesser för att motverka överutredning av studieavsikt
- Exempelbank för falska handlingar
- Etc.